

Матеріали друкуються відповідно до рішення 47-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення для самостійного вивчення дисциплін та їх окремих розділів”, яка проходила 4–5 квітня 2016 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Леонтьєва І.О., методист методичного відділу.

реакцією сучасної системи освіти на інформаційний вибух, необхідність інтеграції декларативних («знаю що») і процесуальних («знаю як») знань і компетенцій. Тому самостійність та самостійна робота є невід'ємною складовою професійної компетентності фахівця, основи якої закладаються в процесі безпосереднього навчання у вищому навчальному закладі.

САМОСТІЙНА РОБОТА ТА АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА СТУДЕНТІВ

В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин

Основна мета модернізації освіти - забезпечення високої якості освіти, здатної забезпечити потреби не тільки держави, суспільства в конкурентній боротьбі, але й потреби особистості в саморозвитку, оволодінні сучасними досягненнями людської культури.

В умовах інтеграції вітчизняної освіти у світовий освітній простір, що дістала своє оформлення, наприклад, у рамках Болонського процесу, особливо актуальними стають задачі оволодіння ключовими компетенціями (соціальними, комунікативними, інформаційними, освітніми, професійними).

У системі вищої освіти висока якість освіти не може бути забезпечена за допомогою так званої парадигми знань: необхідно задачі професійної освіти вирішувати в руслі компетентнісного підходу, який акцентує увагу на формуванні в майбутнього фахівця готовності до практичного застосування знань й умінь в умовах розв'язання реальних професійних задач. У цьому зв'язку зміст освітньої діяльності найбільше повно відображається в понятті "академічна культура", що розуміє як здатність людини, що пізнає світ, не тільки вільно орієнтуватися в інформаційних потоках, але й уміти перетворювати інформацію в знання, знаходити йому практичне застосування.

Одним зі шляхів, засобів активізації учбово-пізнавальної діяльності студентів є підвищення ролі самостійної роботи студентів. Нових рішень вимагає питання про характер співвідношення аудиторної й поза аудиторної самостійної роботи.

Разом з тим є ряд протиріч:

- між сучасними вимогами до рівня академічної культури студентів і готовністю студентів до оволодіння способами ефективної учбово-пізнавальної діяльності;
- між ступенем розробленості наукових знань про ефективну організацію навчальної діяльності й практичною готовністю викладачів до застосування наукових досягнень у керуванні навчальною діяльністю;
- між необхідністю актуалізації ролі самостійної роботи й ступенем готовності студентів до самостійної роботи;
- між потребою впровадження нових освітніх технологій і ступенем готовності викладачів до освоєння цих технологій;

- між процесом впровадження нових технологій активізації навчальної діяльності й необхідністю збереження традиційних методів навчання;
- між нормативною заданістю освітнього процесу й особистісних потреб студентів в індивідуалізації навчання.

У процесі навчально-пізнавальної діяльності в суб'єктів освітнього процесу формуються не тільки специфічні вміння й навички пошуку інформації, її відбору, оцінки, зберігання й використання, але й особливі особистісні якості й властивості, індивідуальний стиль діяльності, система ціннісних орієнтацій, відносин до об'єктів пізнання, його результатам.

Академічна культура - це оволодіння різними видами й способами навчально-пізнавальної й навчально-дослідницької діяльності, готовність до переходу від теоретичного до практичного навчання, уміння раціонального читання, підготовка до занять, різних форм атестації, до досягнення успіху в професійних конкурсах, змаганнях. Академічна культура як складне особистісне утворення містить у собі: комплекси практичних умінь, навичок, що забезпечують успішність навчальної праці; інтелектуальних здібностей; особистісних властивостей й якостей; готовність (досвід) до навчальної діяльності, до досягнення високих результатів.

Зазначені комплекси вмінь, навичок, здібностей, властивостей й якостей спрямовані на засвоєння знань (переклад інформації в знання), на оволодіння узагальненими способами дій, їхніми програмами й алгоритмами. У ряді таких способів діяльності перебувають інтелектуальні, розумові дії, володіння мовними засобами, у формі яких засвоюються знання.

Найважливішу роль у формуванні академічної культури студентів грає мотиваційна готовність до навчально-пізнавальної діяльності.

Структура поняття "готовність" складається із двох головних (але не єдиних) компонентів: необхідних умінь і навичок, досвіду діяльності й психологічного компонента (бажання, інтересу, мотиваційної готовності), вольової спрямованості, тобто психологічна мобілізація до навчально-пізнавальної діяльності.

Успішність навчання буде більш високою, якщо мотивація орієнтована на процес і результат, а не на оцінку викладання або уникнення невдач. У студентському віці особливо важливо враховувати потребу в досягненні, прагнення до поліпшення результатів діяльності, тобто у вузі важливі мотиви інтелектуально-пізнавального плану.

Таким чином, наявність достатнього вихідного рівня розвитку особистості служить умовою для підвищення мотивації до навчання, у свою чергу підвищення рівня мотивації служить умовою для наступного розвитку особистості, підвищення, зокрема, рівня її академічної культури.

Формування академічної культури - процес тривалий і складний. Як показує досвід, на молодших курсах студенти зазнають значних труднощів у слуханні й записуванні лекцій, в оволодінні навичками раціонального читання, у пошуку й оцінці ступеня важливості інформації, у підготовці вторинних документів (анотація, рецензія, реферування, огляд літератури, написання

статті, курсової роботи й т.д.). Зазнають труднощів й у публічному виступі, захисті своєї думки, усвідомленні своєї думки, умінні вести дискусію.

Найчастіше студенти не можуть раціонально організувати свою самостійну роботу: планування, зміну видів діяльності, оформлення результатів, редагування, структурування й т.д. Ось чому необхідні інші підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності.

При розробці педагогічного забезпечення освітнього процесу увагу слід приділяти не тільки питанням удосконалювання методики викладання, але й методики організації, психолого-педагогічної підтримки самостійної роботи студентів.

Успіх в організації самостійної роботи як головного засобу формування академічних компетенцій багато в чому залежить від того, наскільки сам викладач володіє сучасними навчальними технологіями, у тому числі й в області самоосвіти.

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПС У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ОНАХТ

Г.І. Віват, Я.В. Машарова

Науково-технічний розвиток ХХІ століття надав нові можливості щодо здобування знань нетрадиційним шляхом. Маємо на увазі поширення дистанційного навчання, що набуває популярності серед тих осіб, які з певних причин не мають можливості користуватися традиційними формами навчання. Саме тому актуальним є створення навчальних посібників, тестових завдань, словників фахової термінології для дистанційного вивчення української мови за професійним спрямуванням, а також для вдосконалення рівня практичного володіння українською мовою.

Модульна технологія вивчення української мови за професійним спрямуванням містить змістову, практичну та контрольну-оцінювальну складові. З огляду на підвищення інтересу до вивчення української мови та формування на її базі умінь та навичок культури усного професійного мовлення вважаємо доцільним запропонувати студентам, що навчаються дистанційно, ряд тем, які реалізуються фахівцями у типових ситуаціях повсякденного спілкування. Кожна з тем повинна викладатися з урахуванням норм сучасної української літературної мови і може бути використана відповідно до реальних потреб.

Зокрема тема «Лексичні норми сучасної української літературної мови» стисло надає історію формування української лексики, у тому числі термінологічної, а розділ «Синтаксичні норми української мови» представляє систему правил, що регулюють вживання розділових знаків у письмовому тексті. Дуже важливо, щоб теоретичний матеріал надавався стисло, із зосередженням уваги на головному. Те саме стосується і практичної частини,

ЯКІСНА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ Ю.К. Корнієнко, О.Ю. Розіна.....	185
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ВНЕДРЕНИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ С.В. Котлик, Ю.К. Корниенко.....	186
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЦІННІСНО-СВІТОГЛЯДНОЇ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ І.С. Лар'яновський.....	187
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО САМОРОЗВИТКУ І.О. Леонтьєва, О.М. Жигайло.....	188
СУЧАСНИЙ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 6.030601 – «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ» Л.К. Овсянникова, Л.О. Валевська.....	190
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННІЙ ГАЛУЗІ К.Б. Козак.....	191
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ Ф.А. Трішин, В.Г. Мураховський.....	194
САМОСТІЙНА РОБОТА ТА АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА СТУДЕНТІВ В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин.....	196
УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПС У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ОНАХТ Г.І. Віват, Я.В. Машарова.....	198
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) А.В. Лупол.....	199
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНІЧНИЙ ДИЗАЙН» НА ОСНОВІ ЕВРИСТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ С.Є. Польова.....	201
НОВІ ПІДХОДИ ДО ЗАЛУЧЕННЯ АБІТУРІЄНТІВ В.Л. Бондаренко, М.Б.Кравченко, Ю.М.Симоненко, А.А.Чигрін.....	202
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ В ЗАКЛАДИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА Л.М. Тележенко, С.О. Поплавська.....	204
ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ А.К. Д'яконова, Л.А. Титомір.....	206
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ДОКЛАДУ ПРИ ПРИЗЕТАЦІЇ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ НА ЗАХИСТІ М.М. Кологривов.....	207
ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	